

Meijburg & Co
Tax & Legal

Boekenonderzoek: voorkomen is beter dan genezen

Deel 3 uit de interviewreeks 'Tax Controversy'

November 2022

Soms komen belastingplichtigen terecht in disputen of geschillen met belastingautoriteiten. De marktgroep Tax Controversy van KPMG Meijburg & Co helpt ondernemingen geschillen voor te zijn, of op te lossen. Door tijdig een adviseur bij een belastingcontrole te betrekken, krijg je als onderneming onder meer inzicht in welke vragen van de belastingautoriteit je wel of niet hoeft te beantwoorden, en wat daarbij je rechten en plichten zijn.

"Het is belangrijk om als belastingplichtige scherp te hebben wat je rechten en verplichtingen zijn", stelt Aldo Mariani, advocaat en partner bij Meijburg & Co. Tijdens een controle vraagt de belastingautoriteit een belastingplichtige om allerlei informatie te verstrekken. "In principe moet je altijd aan een belastingcontrole meewerken, maar niet alles wat gevraagd wordt is relevant. Adviezen over belastingzaken van je adviseur zijn bijvoorbeeld vertrouwelijk en hoef je niet te delen." Senior Manager Tom Noë voegt toe: "Belastingvragen moet je in principe wel beantwoorden, maar boetevragen hoef je weer niet

te beantwoorden. In de praktijk lopen die vragen tijdens een controle nog weleens door elkaar heen."

Lastig onderscheid

Voor de belastingplichtige is het dan ook lastig om het onderscheid aan te brengen tussen het beantwoorden van belastingvragen en boetevragen. Mariani: "Geef je antwoord op boetevragen? Dan geldt over het algemeen dat de verstrekte informatie of gegeven verklaring gebruikt mag worden. Juist daarom is het zaak om in een vroeg stadium van een belastingcontrole professionele hulp in te schakelen. Wij als adviseur weten hoe die controles werken en wat je rechten en plichten zijn. Voor de Belastingdienst is het vooral van belang om zoveel mogelijk informatie te verzamelen en geen details over het hoofd te zien. Soms zitten daar misschien vragen tussen die in de juiste context moeten worden geplaatst om te voorkomen dat verstrekte antwoorden een onjuist beeld geven. Het helpt wanneer je op dat moment iemand bij je hebt die je daarop kan wijzen.

Zo kan het raadzaam zijn om sommige informatie ongevraagd juist wél te verstrekken om te voorkomen dat de Belastingdienst een onjuist of onvolledig beeld krijgt. Maar: dat is op dat moment een weloverwogen keuze die je maakt op basis van de juiste kennis.”

Soorten belastingcontroles

De Belastingdienst voert op verschillende manieren controles uit. Mariani: “Dat varieert van schriftelijke vragen die je moet beantwoorden met stukken tot een bezoek van de Belastingdienst waarbij je administratie wordt ingezien. Daarnaast worden er controles gedaan met steekproeven, waarbij ze zich bijvoorbeeld toegang verschaffen tot je computersysteem. In andere landen gaat het al snel een stap verder. Daar wordt de administratie bijvoorbeeld in beslag genomen voor onderzoek en het hele bedrijf platgelegd. In Nederland gebeurt dat alleen wanneer er een vermoeden is van een strafbaar feit. Dan krijg je te maken met de FIOD. Een normale belastingcontrole door de Belastingdienst in Nederland gaat over het algemeen wel iets gematigder.”

Boetetraject: welke informatie moet je delen?

Dat wil niet zeggen dat er bij een normale belastingcontrole geen boetetraject kan zitten. Ook hierbij is het belangrijk om te weten: welke informatie moet je delen en hoe licht je die toe? Mariani: “Een boete is een sanctie. Enerzijds heb je na een belastingcontrole te maken met een belastingheffing die je verplicht bent om te betalen. Zijn er onregelmatigheden geconstateerd die een bepaalde mate van opzet of ernstige schuld in zich hebben? In dat geval kan een controle uitmonden in een soort administratieve boete. Dat is een vorm van bestraffing, wat boven op de belasting komt die je moet betalen. Ook daarom is het belangrijk dat je als adviseur in het voortraject betrokken bent. Even afhankelijk van hoe erg de schade is, kunnen wij een cliënt meestal goed begeleiden bij een boetetraject.”

Af van horizontaal toezicht

De Nederlandse belastingautoriteit heeft lang ingezet op horizontaal toezicht. Dit is een vorm van toezicht waarbij de belastingbetaler meewerkt en zelf inzicht over zijn belastingpositie aan de

belastingautoriteit verschaft. Zijn er eventuele problemen? Daarover gaat de belastingplichtige vooraf in gesprek met de Belastingdienst. Mariani: “In de praktijk blijkt dat die aanpak niet altijd even goed heeft gewerkt. Daarnaast zie je dat de maatschappelijke perceptie een beetje gekanteld is. Men vraagt zich af: wordt er wel genoeg gecontroleerd op bedrijven? Betalen zij de nodige belasting? Vaak wordt de suggestie gewekt dat vooral grote bedrijven een bevoorrechte positie zouden hebben. Bovendien is er door corona en de gascrisis meer behoefte aan belastingopbrengsten. Dit alles zorgt voor een klimaat waarin toch strenger wordt gecontroleerd. Waar je voorheen een open gesprek aan kon gaan met de Belastingdienst, is dat nu meer in het gedrang gekomen.”

Compromis of rechtszaak?

Meer en strengere controles leiden tot meer discussies. Zo’n discussie kan leiden tot een onderzoek, waarna er conclusies getrokken worden die weer van waarde zijn voor een procedure. Hierover kun je als belastingplichtige vervolgens weer in bezwaar gaan bij de belastingautoriteit. Levert dat niets op? Dan ga je in beroep bij de rechtbank. Noë: “Kijk je naar Nederland, dan is mijn ervaring dat in veel zaken toch een soort compromis tot stand komt, dat eventueel in een vaststellingsovereenkomst wordt vastgelegd. Dit leidt dus meestal niet tot een rechtszaak. Als belastingplichtige heb je immers elk jaar met de Belastingdienst te maken. Zet je heel erg de hakken in het zand, dan weet je dat dat op een andere manier weer terugkomt. Dit zorgt voor een bepaalde bereidwilligheid om toch een oplossing te vinden. Bovendien kost procederen geld en inspanning.”

Vanuit de Belastingdienst is er een soortgelijke afweging. Wat kost het aan mankracht om die procedure te voeren? Hoe sterk zijn de argumenten? Zo zijn er in de praktijk altijd grijze gebieden die ertoe leiden dat het voor beide partijen beter is om een compromis te sluiten in plaats van tot de hoogste rechter door te procederen.

Gelijk speelveld in Europa

Eén van de laatste ontwikkelingen op het gebied van belastingcontroles is dat er binnen de EU steeds vaker internationale belastingcontroles

worden opgestart. Dit betekent dat meerdere belastingdiensten samenwerken om één bedrijf te controleren in verschillende landen. Mariani: "Dat is redelijk nieuw. Voorheen was het altijd een unilaterale actie – de Nederlandse fiscus controleerde bijvoorbeeld een Nederlandse onderneming, maar die kon dan weer dochter zijn van een Duitse multinational. Nu zie je dat de Nederlandse en Duitse fiscus tegelijkertijd aan beide kanten van de grens een controle gaan uitvoeren: een multilaterale belastingcontrole. Omdat veel bedrijven in meerdere landen tegelijk zitten, heeft men onderkend dat multilaterale controles beter zijn. Op die manier creëer je in beide landen een meer gebalanceerd beeld van het bedrijf." Noë voegt toe: "Alles wat we tot nu toe hebben gezien op het gebied van grensoverschrijdende controles was op basis van 'zachte' afspraken. Naar aanleiding van een Europese richtlijn zijn EU-lidstaten verplicht om een bepaalde minimumset regels in te voeren om gezamenlijke belastingcontroles te regelen. Als de spelregels van dergelijke controles in de wet zijn vastgelegd, is ook de verwachting dat deze controles vaker voor gaan komen."

Internationaal informatieverzoek

Ook de sterke toename van internationale informatieverzoeken is een recente ontwikkeling. Hierbij vragen buitenlandse belastingautoriteiten informatie op over een Nederlandse belastingplichtige om iets te weten te komen over een groepsmaatschappij in hun eigen land.

Noë licht toe: "De belastingdienst in Amerika wil dan bijvoorbeeld weten wat een Nederlandse vennootschap aan een Amerikaanse vennootschap betaalt. Op dat moment moet de Nederlandse fiscus worden ingezet om voor een buitenlandse fiscus informatie op te halen. In de praktijk zijn daar kosten mee gemoeid en moet je internationaal goed weten wat die buitenlandse belastingautoriteit eigenlijk mag. Ons voordeel is dat we een internationaal netwerk hebben. Wanneer een Nederlandse vennootschap die vragen krijgt, kunnen wij direct internationaal schakelen om te weten hoe we met zo'n informatieverzoek om moeten gaan."

Geen traditioneel boekenonderzoek

De derde en laatste belangrijke ontwikkeling is het derdenonderzoek. Noë: "Een derdenonderzoek is geen traditioneel boekenonderzoek, terwijl je wel geconfronteerd wordt met controlehandelingen. Deze gaan alleen niet over jezelf, maar over anderen. Een bekende casus is SMSParking: de Belastingdienst wilde toen alle informatie hebben van de parkeerders. Zo kon hij bijvoorbeeld controleren of er netjes belasting over de auto van de zaak werd betaald. Zo'n derdenonderzoek kan significant impact hebben op je bedrijfsprocessen. Bovendien brengt het soms gigantische kosten met zich mee." Als belastingplichtige heb je hier geen invloed op, volgens Noë. "Zodra je veel data verwerkt, kun je interessant zijn voor de Belastingdienst."

360 graden-antwoord

Het is belangrijk om er in een vroeg stadium niet alleen hulp bij te halen, maar ook om te bepalen waar een controle of onderzoek naartoe gaat. Een ogenschijnlijk simpele controle kan vaak uitmonden in een discussie, waardoor partijen zich ingraven en er een probleem kan ontstaan. Mariani: "Voorkomen is in dit geval beter dan genezen. Een adviseur kan op tijd bijsturen of verzachtende omstandigheden aanvoeren, waardoor je een veel genuanceerder beeld krijgt. Wanneer je dat in een vroeg stadium kunt doen, voorkom je verharding in de discussie die ertoe leidt dat je in een carrousel van aanslagen en procedures terechtkomt." Bij Meijburg heb je

bovendien te maken met adviseurs die veel kennis van en ervaring met dit soort zaken hebben, vervolgt Mariani. "Wij weten waar juridisch gezien de grenzen liggen en ook hoe we een belastingautoriteit te woord moeten staan. Daarnaast hebben we collega's in bijna alle landen die soortgelijke ervaringen hebben, waardoor we heel makkelijk informatie kunnen verkrijgen om naast elkaar te leggen. Niet alleen voor de belastingpositie in Nederland. Je krijgt als het ware een 360-gradenantwoord op je vraag. Dat is wat we goed kunnen."

Plan een vrijblijvend adviesgesprek

Benieuwd naar wat Meijburg kan betekenen voor jouw organisatie op het gebied van tax audits? Neem contact op met Aldo Mariani of Tom Noë voor een oriënterend adviesgesprek.

Aldo Mariani

Partner
KPMG Meijburg & Co
+31 (0)6 215 58 290
mariani.aldo@kpmg.com

Tom Noë

Senior tax manager
KPMG Meijburg & Co
+31 (0)6 113 65 352
noe.tom@kpmg.com

De hierin opgenomen informatie is van algemene aard en is niet bedoeld om de omstandigheden van een bepaalde persoon of entiteit te adresseren. Hoewel wij trachten juiste en tijdige informatie te verstrekken, kan niet worden gegarandeerd dat deze informatie juist is op de datum waarop zij wordt ontvangen of dat zij in de toekomst juist zal blijven. Niemand dient naar dergelijke informatie te handelen zonder passend professioneel advies na een grondig onderzoek van de specifieke situatie.

De algemene voorwaarden van Meijburg & Co, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel, zijn jegens een ieder van toepassing op alle door Meijburg & Co te verrichten werkzaamheden en te verlenen diensten. Meijburg & Co is een Nederlandse maatschap van besloten vennootschappen, staat ingeschreven in het Handelsregister onder nummer 53753348 en is aangesloten bij de wereldwijde KPMG organisatie van onafhankelijke entiteiten verbonden aan KPMG International Limited, een Engelse private company limited by guarantee. De algemene voorwaarden zijn te vinden op de website van Meijburg & Co (<http://www.meijburg.nl/algemenevoorwaarden>) en worden op verzoek toegestuurd